فرار اروپایی‌ها از ترامپ

اتفاقات اخیر در کنگره، حتی بسیاری از رهبران حامی ترامپ در اروپا را نیز به واکنش واداشت؛ از جمله رئیس جمهوری چک، اندره بابیش! این رئیس جمهوری اقدامات هواداران دونالد ترامپ در ساختمان کنگره را محکوم و تاکید کرد که انتقال قدرت در جوامع دموکراتیک باید با احترام به نهادهای قانونی انجام گیرد. مارین لوپن، رهبر جریان ملی‌گرایان افراطی در کشور فرانسه نیز از اقدامات ترامپ و هوادارانش اعلام انزجار کرد. / یورونیوز

ترامپ را زودتر برکنار کنید

به دنبال درخواست‌های متعدد قانونگذاران و مقام‌های آمریکایی برای برکناری دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا، «برنی سندرز»، سناتور دموکرات ایالت ورمونت با انتشار پیامی در توئیتر از «مایک پنس»، معاون ترامپ و دیگر اعضای کابینه دولت وی خواست که با استناد به متمم ۲۵ قانون اساسی، او را از قدرت برکنار کنند. سندرز در پیامی توئیتری نوشت: «برخی مقام‌های دولتی در اعتراض به اقدامات وحشتناک و فتنه‌انگیز ترامپ در حال استعفا هستند. این کافی نیست!» / هیل

عقب‌نشینی دیرهنگام

فخرالدین اسدی
بین‌الملل

پس از حمله طرفداران ترامپ به ساختمان کنگره، که منجر به کشته و زخمی شدن ده‌ها نفر در واشنگتن شد، رئیس جمهوری آمریکا ترجیح داده است سریع نقش مستقیم خود را در بروز این حملات منکر شود. ترامپ اکنون نه تنها آینده سیاسی خود را در خطر می‌بیند، بلکه احتمال دادگاهی شدن خود به واسطه اقدامات غیرمتعارف امنیتی و سیاسی را بعید نمی‌داند. دونالد ترامپ، رئیس جمهوری آمریکا ضمن محکوم کردن حمله برخی از هوادارانش به ساختمان کنگره اعلام کرد در روز ۲۰ ژانویه (یکم بهمن) دولت تازه سوگند خواهد خورد و او هم اکنون بر انتقال آرام، قانونمند و روان قدرت تمرکز دارد.

دونالد ترامپ تاکنون هیچ‌گاه پیروزی جو بایدن را به رسمیت نشناخته بود و این نخستین بار است که او علنا از پذیرش پایان دوره ریاست جمهوری خود و تفویض قدرت به رئیس جمهوری منتخب سخن می‌گوید.

ترامپ در پیام اخیر خود، هرج و مرج در کنگره را محکوم کرده و خواستار محاکمه حمله‌کنندگان شده است. دونالد ترامپ در حالی حمله به ساختمان کنگره را محکوم کرد که یک روز پیش از آن به هوادارانش گفته بود آنها را دوست دارد و از آنها خواسته بود به آرامی محل را ترک کنند.

مناقشه بر سر حضور یا عدم حضور ترامپ در قدرت، معطوف به تاریخ ۲۰ ژانویه ۲۰۲۱ (۱۰ روز دیگر) است. با این حال، ترامپ پس از خروج یا اخراج از کاخ سفید، با بحران‌های دیگری نیز مواجه خواهد بود که به‌سادگی نمی‌توان آنها را نادیده گرفت. حتی اگر کنگره در پروسه استیضاح ترامپ ناکام بماند و او تا ۲۰ ژانویه (آخرین روز ریاست جمهوری) در کاخ سفید حضور پیدا کند، دموکرات‌ها قصد دارند با واسطه جرایم صورت گرفته از سوی هواداران ترامپ در روز ششم ژانویه امسال (که منجر به کشته شدن پنج نفر و زخمی شدن ده‌ها نفر دیگر شد) پرونده قضایی وی را به جریان بیندازند. در این صورت، ترامپ از مشارکت در صحنه سیاسی آمریکا منع خواهد شد و رویای تاسیس حزب تازه تاسیس خود را بر باد رفته می‌بیند.

نکته مهم‌تر این‌که حتی ممکن است در صورت اصرار دموکرات‌ها و ساختار قضایی آمریکا، ترامپ راهی زندان شود. به نظر می‌رسد پیگیری پرونده‌های قضایی، سیاسی و مالیاتی ترامپ به صورت جدی، از سوی دموکرات‌ها و حتی برخی سران حزب جمهوریخواه در آینده‌ای نزدیک مورد توجه قرار گیرد.

دموکرات‌ها تصور نمی‌کردند در سایه اختلافاتی که میان ترامپ و دیگر اعضای حزب جمهوریخواه به وجود خواهد آمد، روزی بتوانند کاخ سفید، مجلس نمایندگان، مجلس سنا را به صورت همزمان در کنترل و اختیار خود درآورند. حتی در دوران ریاست جمهوری اوباما نیز در بیشتر موارد، کنگره در اختیار جمهوریخواهان بود. مساله‌ای که قدرت مانور اوباما را در مواجهه با جمهوریخواهان محدود می‌کرد. اما اکنون دموکرات‌ها، مجلس سنا و مجلس نمایندگان را نیز به تسخیر خود درآورده‌اند. این بهترین وضعیت ممکن برای بایدن محسوب می‌شود. در این میان، پیروزی اخیر دموکرات‌ها در انتخابات سنا در ایالت جورجیا، شوک سختی به جمهوریخواهان وارد کرده است.

اگرچه آثار و تبعات حوادث اخیر در آمریکا در کوتاه‌مدت بیشتر گریبانگیر حزب جمهوریخواه می‌شود، اما در نهایت ساختار و حاکمیت ایالات متحده را هدف قرار خواهد داد. بی‌دلیل نیست که بسیاری از تحلیلگران آمریکایی مانند رکس تیلرسون، وزیر خارجه سابق این کشور از مدت‌ها قبل نسبت به وقوع جنگ داخلی در آمریکا هشدار داده‌اند.

ه شکست را پذیرفت

به واسطه جرایم صورت گرفته از سوی هواداران ترامپ در روز ششم ژانویه امسال (که منجر به کشته‌شدن پنج نفر و زخمی‌شدن ده‌ها نفر دیگر شد)، پرونده قضایی وی را به جریان بیندازند. در این صورت، ترامپ از مشارکت در صحنه سیاسی آمریکا منع خواهدشد و رویای تاسیس حزب تازه‌تاسیس خود را بر باد رفته می‌بیند. نکته مهم‌تر این‌که حتی ممکن است در صورت اصرار دموکرات‌ها و ساختار قضایی آمریکا، ترامپ راهی زندان شود.

فرار اعضای دولت ترامپ از کابینه

یلین چاو، وزیر حمل و نقل آمریکا اعلام کرد که به دنبال حوادث روز چهارشنبه در واشنگتن تصمیم گرفته است از مقام خود کناره‌گیری کند. او به این ترتیب عالی‌ترین مقام دولت دونالد ترامپ، رئیس جمهوری ایالات متحده است که تاکنون خبر استعفایش در اعتراض به اشغال ساختمان کنگره منتشر شده است.

ایلین چاو گفته‌است وزارت حمل و نقل تا زمان تحلیف جو بایدن، رئیس جمهوری منتخب آمریکا به همکاری با تیم انتقالی او ادامه خواهدداد. ایلین چاو، همسر میچ مک کانل، رهبر اکثریت جمهوریخواه در مجلس سناست. رابطه دونالد ترامپ با میچ مک کانل پس از آن‌که رهبر اکثریت جمهوریخواه در سنا پیروزی جو بایدن در کالج الکترال را به رسمیت شناخت، به تیرگی گرایید.

مایک مولوینی، رئیس پیشین کارکنان کاخ سفید نیز اعلام کرده‌است که در اعتراض به حوادث در واشنگتن از مقام خود به عنوان فرستاده ویژه آمریکا در ایرلندشمالی استعفا می‌کند. متیو پوتینجر، معاون مشاور امنیت ملی ایالات متحده نیز از مقامش کناره‌گیری کرد.

استفانی گریشم، رئیس کارکنان دفتر ملانیا ترامپ نیز پس از اشغال ساختمان کنگره از سوی هواداران دونالد ترامپ از مقام خود استعفا کرد.

آمریکای پس از ششم ژانویه در یک نگاه

یکی از چیزهایی که آمریکایی‌ها به آن افتخار می‌کنند ثبات حکومت‌شان در حدود ۲ قرن گذشته است. در این سال‌ها رؤسای جمهوری بسیاری آمده‌اند و رفته‌اند اما حکومت ایالات متحده بدون تغییر باقی مانده است حالا اما پس از روی کار آمدن ترامپ و اعتراضاتی که در روز ششم ژانویه صورت گرفت خیلی از کارشناسان سیاسی و جامعه‌شناسی در این کشور از احتمال چندپارگی آمریکا می‌گویند و این که این تفرقه می‌تواند آینده سیاسی و اجتماعی ایالات متحده را دستخوش تغییرات بسیاری کند. تغییراتی که به هیچ وجه مثبت نخواهد بود.

نسبت به آینده آمریکا هراسان هستیم

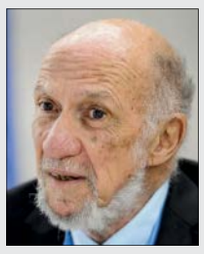

ریچارد فالک، گزارشگر ویژه حقوق بشر سابق سازمان ملل متحد در گفت‌وگو با جام‌جم درخصوص آنچه امروز در ایالات متحده می‌گذرد، می‌گوید: نسبت به آنچه امروز در آمریکا می‌گذرد واهمه داریم. ما از آینده می‌ترسیم. احتمال خشونت‌های بیشتر و بنیادی‌تر در آمریکا وجود دارد و خطر برطرف نشده است. گرچه درنهایت بایدن به‌عنوان رئیس جمهوری آمریکا انتخاب شد اما نمی‌توان فضای دوقطبی در جامعه آمریکا و بی‌اعتمادی و خشونتی را که در آن نهفته است، نادیده گرفت. حق داریم از آینده آمریکا نگران باشیم.

استاد حقوق بین‌الملل دانشگاه پرینستون افزود: در این میان نمی‌توان با خوشبینی نسبت به آینده نگاه کرد و اطمینان حاصل کرد که حوادثی از این دست (آنچه اخیرا از سوی هواداران ترامپ در کنگره رخ داد) دیگر در آمریکا به‌وجود نخواهد آمد. جایی برای خوشبینی نسبت به این موضوع فعلا وجود ندارد!

خطر جنگ داخلی در آمریکا ملموس است

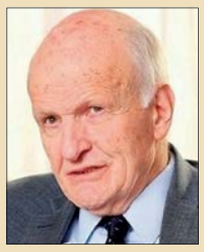

پروفسور فرانک فن هیپل، استاد فیزیک هسته‌ای آمریکا و معاون اسبق اداره تکنولوژی کاخ سفید نیز در گفت‌وگو با جام‌جم، خطرات ناشی از دوقطبی شدن جامعه ایالات متحده را مورد اشاره قرار می‌دهد و بیان می‌کند: جامعه آمریکا شدیدا دوقطبی شده است. باید جو بایدن، رئیس جمهوری جدید کشورمان این واقعیت را درنظر داشته باشد. حوادث اخیر نشان داد که وضعیت در آمریکا تا چه اندازه اضطراری است.

این مقام اسبق آمریکایی تاکید کرد: باید بگویم خطر جنگ داخلی در آمریکا برطرف نشده و حتی افزایش پیدا کرده است. باید راهکارهایی فوری برای جلوگیری از این روند درنظر بگیریم، اگرنه بسیار دیر می‌شود! در این صورت مواجهه با آنچه در کشورمان می‌گذرد آسان نخواهد بود!

مداخله گارد ملی آمریکا در اختیار رئیس جمهوری نیست

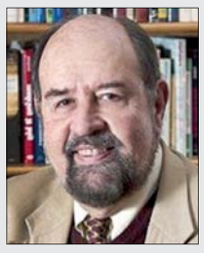

ویلیام بیمن، استاد مردم‌شناسی دانشگاه مینه‌سوتا از زاویه‌ای دیگر نسبت به خشونت‌های جاری در آمریکا می‌نگرد. او در گفت‌وگو با جام‌جم اظهار کرد: باید بگویم که ساختار انتخاباتی آمریکا مملو از ابهام است. به عبارت بهتر به‌رغم انتخاب نهایی و رسمی بایدن به عنوان رئیس جمهوری، برخی شهروندان هنوز ابهاماتی در این خصوص دارند که مرتفع نشده است. فراتر از آن تا قبل از حادثه اخیر شاهد بروز بحران و شورشی تمام‌عیار و جدی در آمریکا نبودیم اما این اتفاق در نهایت صورت گرفت. وی درخصوص مداخله نهادهای نظامی در جریان اعتراض‌های اخیر در کنگره افزود: محدودیت‌هایی درخصوص استفاده از ارتش در شورش‌های داخلی آمریکا وجود دارد اما فرمانداران ایالات می‌توانند بنا بر شرایطی که در یک محل و مکان خاص حاکم می‌شود، بخشی از نیروهای گارد ملی را برای مواجهه با بحران به‌کار بگیرند. در هر حال باید کماکان به این موارد و گزینه‌ها فکر کرد!

شاهد شکل‌گیری اعتراض‌های بنیادین در آمریکا هستیم

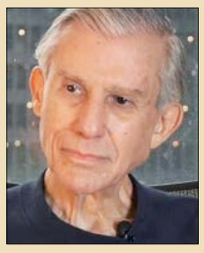

استفان لندمن، تحلیلگر آمریکایی معتقد است شورش اخیر در کنگره یا اعتراض‌هایی که در سراسر آمریکا رخ می‌دهد، حکایت از اعتراض‌های بنیادین در این کشور است و هرگز نباید آن را در قالب اعتراض‌هایی مقطعی یا هیجانی مورد تجزیه و تحلیل قرار داد: در زمان شکل‌گیری اعتراض‌ها علیه قتل جورج فلوید نیز اشاره کردم که نباید روی ظاهر اعتراض‌ها در آمریکا متمرکز شد؛ اعتراض‌هایی که طی سال‌ها و ماه‌های اخیر در آمریکا رخ می‌دهد، ناظر بر ساختار و مناسبات ماهوی قدرت در این کشور است. مردم آمریکا آنچه که در کشورمان رخ می‌دهد را به‌خوبی می‌بینند. عدالت اجتماعی در آمریکا عملا از بین رفته و درآمد و مالیات شهروندان برای مداخله در دیگر کشورها مورد استفاده قرار می‌گیرد. پس ما در اینجا از جدال جمهوریخواهان و دموکرات‌ها سخن نمی‌گوییم! از اعتراض‌های گسترده‌ای سخن می‌گوییم که به‌مراتب از آنچه در ظاهر مشاهده می‌کنیم، عمیق‌تر است!

فن هیپل:
باید بگویم خطر جنگ داخلی در آمریکا برطرف نشده و حتی افزایش پیدا کرده است. باید راهکارهایی فوری برای جلوگیری از این روند درنظر بگیریم اگرنه بسیار دیر می‌شود!

تا «ندا آقاسلطان»

به نیروهای امنیتی و پلیس ایران نسبت داده‌شد و رسانه‌های غربی که امروز در مقابل مرگ اشلی بابیت سکوت کرده‌اند، به خونخواهان ندا آقاسلطان تبدیل شدند. آیا مشاهده این دوگانگی منزجرکننده نیست؟!...

یادداشت

یک قاضی و دو حکم

علیرضا رأفتی
روزنامه‌نگار

دو نامزد انتخاباتی جلوی چشم مردم با هم مناظره می‌کنند و توی حرف هم می‌پرند و حیثیت یکدیگر را سنباده می‌کشند. بعد صندوق‌ها پر، خالی و شمرده شده و یکی از نامزدها برنده انتخابات معرفی می‌شود. مثل همه کشورهایی که رئیس دولت‌شان را مردم انتخاب می‌کنند. بعد هم آن یکی نامزد که شب‌ها با رویای صندلی ریاست جمهوری چشم به هم می‌گذاشته، شکست را نمی‌پذیرد و هوادارانش را تحریک می‌کند که بریزند به اعتراض و آشوب. مثل خیلی از کشورهایی که انتخابات‌شان مختص یک صدا و عقیده واحد نیست. مردم هوادار آن نامزد می‌ریزند به هیاهو و آشوب و شکستن و بریدن. تیم‌های امنیتی و حفاظتی هم می‌آیند روبه‌رویشان که جلوی بی‌نظمی و آشوب و سوءاستفاده احتمالی از آشوب را بگیرند. در این آشوب و درگیری هم احتمال می‌رود که کسی عمدا یا سهوا از هر کدام از طرفین کشته شود. تا این‌جای ماجرا همه چیز در همه کشورها شبیه به هم است اما از اینجا به بعد دیگر فرق می‌کند که این اتفاقات در کجای جهان در حال افتادن است.

اگر در آمریکا باشد، پلتفرم‌های فضای مجازی -که تقریبا تمام نمونه‌های پرطرفدارشان آمریکایی هستند- فورا حساب کاربری نامزد شکست‌خورده خاطی را معلق می‌کنند که بیش از این به تشویش اذهان عمومی و فراخواندن به خرابکاری و تهدید منافع ملی ادامه ندهد. پس از آن هم تصویر معترضان و آشوبگران کشته‌شده توسط مأموران امنیتی را از تمام بسترهای فضای مجازی و اینترنت جمع آوری می‌کنند و انگار نه انگار که گلوله‌ای شلیک شده و خونی به زمین ریخته. اما اگر این اتفاق در کشوری غیر از ایالات متحده آمریکا بیفتد، پلتفرم‌های آمریکایی فضای مجازی نه حساب کاربری فراخوانده به آشوب را معلق می‌کنند و نه پس از آن از پخش‌شدن چهره مجروحان و کشته‌شدگانی که هنوز هویت ضارب‌شان مشخص نیست جلوگیری می‌کنند.

البته این تنها نمونه سیاست دوگانه آمریکایی نیست، بلکه مقابله آنان با اعتراض به اشخاص معترض هم بستگی دارد. مثلا اگر مهاجمان به ساختمان کنگره ملی سفیدپوست باشند، می‌توانند به راحتی اسباب و اثاث کنگره را خرد کنند و بزنند زیر بغل و ببرند. اما اگر سیاهپوست باشند، برای یک تجمع اعتراض‌آمیز مقابل کنگره با صف طویل نیروهای گارد ملی مواجه می‌شوند. خلاصه این هم یکی از نمودهای دموکراسی و برابری در جهان است که مواجهه با هر اتفاقی بنا بر مکان اتفاق افتادن و اشخاص درگیر فرق می‌کند.

یادداشت

بازندگان ششم ژانویه

ادامه از صفحه اول

مساله دوم، شرکت سهامی بودن کابینه جدید آمریکاست؛ یعنی همان‌طور که در مقدمه اشاره شد، دولت جو بایدن، نه دموکرات است و نه جمهوریخواه و نه حتی میانه؛ بلکه ترکیبی از نیروهای متضاد سیاسی است که فقط حول محور مخالفت با ترامپ جمع شده‌اند و هیچ آمیختگی اعتقادی - ارزشی با یکدیگر ندارند. همین مساله باعث می‌شود کابینه بایدن در تحقق اهداف خود با اصطکاک شدیدی در این کشور روبه‌رو شود و نتواند از ظرفیت کامل دو طیف اصلی برای پیشبرد راهبردهای خود استفاده کند؛ به عنوان مثال، انتخاب یک زن سرخپوست به عنوان وزیر کشور می‌توانست برگ برنده او در تقویت جایگاهش میان هوادارانش باشد، اما اکنون به محل نزاع و اختلاف میان طیف‌های مختلف سیاسی در این کشور تبدیل شده است. این مساله را در کنار خشم نیمی از جامعه آمریکا که چشم دیدن غیرسفیدپوست‌ها را ندارند، بگذارید تا به تحلیلی درست درباره ضعف و ناپایداری اساسی دولت جدید آمریکا برسید. در مجموع می‌توان این‌گونه گفت که حوادث ششم ژانویه ۲۰۲۱ میلادی، آینده ایالات متحده آمریکا را بر سر یک دوراهی بدون بازگشت قرار داده است: یا دولت بایدن می‌تواند با رویکردی دست به عصا، زمینه را برای کاستن از تنش‌ها و ایجاد نوعی جدید از ثبات و نظم اجتماعی در این کشور فراهم کند که این مساله، زمینه‌ساز دور جدیدی از انزواگرایی یا همان دکترین مونروئه در سیاست خارجی آمریکا خواهد شد یا با افزایش این تنش‌ها، همان‌طور که رئیس شورای روابط خارجی این کشور اعلام کرده، تاریخ از این روز با عنوان لحظه تاریخی سقوط کاخ سفید در قرن بیست و یکم یاد خواهد کرد.